

FJÄLLVRÅK - NY HÄCKFÅGEL I VÄSTMANLAND

Våren 1987 upptäckte Claes Backius mfl. ett fjällvråkspar som höll på att bygga bo i en klipprant i trakten av Loka i Hällefors Kommun. Efter en vecka försvann fåglarna från platsen. Troligen blev de störda av en skogsavverkning i området. I slutet av maj hittade Erik Steen ett vråksbo i toppen av en frötall på ett hygge någon halvmil norr om Loka. Då han var osäker på arten ringde han mig för att få saken kontrollerad. Av olika skäl kunde jag inte besöka platsen förrän den 21 juni, då i sällskap med bl.a Carl-Ivan Carlsson.

Med hjälp av en god vägbeskrivning fann vi genast boet och i samma ögonblick lyfte en vråk ur balen. Däm om vår förvåning när vi kunde konstatera att det var en fjällvråk! Strax därefter lyfte ytterligare en fågel från ett närbeläget träd. Paret flög fram och tillbaka över oss oroligt varnande. Vi lämnade snabbt platsen för att inte störa mer.

Samma dag togs kontakt med Stora skog som bedrev avverkning och utkörning av vindfällan i närheten av boplatsen. Bolaget stoppade genast alla aktiviteter i området.

Med oro följdes utvecklingen av häckningen. Vid ett besök den 18 juli kunde lyckligtvis två ungar ses i bobalen. Den 26 juli ringmärktes de båda ungarna som då var nästan flygfärdiga.

I mitten av Juli upptäcktes ännu ett fjällvråksbo, denna gång av Peter Öhman. Det låg i ett klippstup i norra delen av Hällefors Kommun. Även i detta bo fanns två ungar men bara en vuxen fågel sågs. Den 2 augusti var den ena ungen utflygen, och några dagar senare även den andra.

Häckning av fjällvråk söder om nordvärmåland och norra Dalarna är mycket ovanligt. Från Västmanland är ingen häckning tidigare känd (SOF 1975). Det finns bara två "sydsvenska" häckfynd i modern tid, Näs på Gotland 1944 (Pettersson) och Nöbbeled i Småland 1912 (Holmström).

Våren och framförallt sommaren 1987 fanns det gott om gnagare i området. Detta tillsammans med den sena våren bidrog troligen till att fjällvråkar lockades att stanna kvar i mellansverige.

Även i Värmland och Dalarna har flera häckningar hittats ovanligt långt söderut sommaren -87. Bl a söder om Torsby och norr om Filipstad (Björn Ehrenrot muntl.). Häckning i dessa områden är inte tidigare känt.

Sommarobservationer har även gjorts i Karlskoga-trakten, vilka skulle kunna härröra från Hälleforsfåglarna. Avståndet mellan boplatsen norr om Loka och Karlskoga är bara någon mil. Det är heller inte alls osannolikt att ytterligare par fanns i området.

Tomas Carlsson

Litteratur

Holmström CT mfl: Våra Fåglar i Norden sid 802

Pettersson, Bengt och Lindahl, Kai-Curry: Natur på Gotland sid 236

SOF: Förteckning över Sveriges fåglar